

А.М. БЕРЕЖНА, асистент,
кафедра бухгалтерського обліку,
Сумський національний аграрний університет

К.В. БОГДАНОВА, магістрант,
кафедра бухгалтерського обліку,
Сумський національний аграрний університет

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ОПЛАТИ ПРАЦІ В КОНТЕКСТІ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Розвиток ринкових процесів в Україні пов'язаний з усвідомленням того, що по-перше, рівень конкурентоспроможності є сукупним інтегральним показником рівня професіоналізму і якості управління, по-друге, конкурентоспроможність в цілому є основним чинником в цілому, споживчої кооперації та окремого підприємства зокрема. З іншого боку, діяльність у конкурентному середовищі і всі процеси, пов'язані з досягненням високих позицій на ринку товарів та послуг в цілому, повинні бути керованими.

Складний фінансовий стан суб'єктів господарювання, зростання цін на товари та послуги, приховане безробіття є чинниками, що стримують підвищення життєвого рівня населення. В умовах трансформаційних змін, розвитку конкурентних відносин необхідно визначити концептуальні підходи конкурентоспроможної оплати праці, які можуть стати могутньою рушійною силою сталого розвитку, підвищення рівня життя, нарощування людського капіталу нації і конкурентних переваг держави. Сьогодні такий механізм економічною наукою розроблений недосконало, а існуюча оплата праці не повністю реалізує свої функції, не задовольняє потребам встановлення конкурентних відносин в економіці.

Сучасний стан системи оплати праці не відповідає світовим вимогам гідної оплати праці, стратегія її формування в контексті конкурентоспроможності національної економіки повинна

бути обов'язково спрямована на покращення, тобто на формування конкурентоспроможної системи оплати праці.

Формування конкурентоспроможної оплати праці в умовах трансформаційних змін в економіці України буде основою для:

- підвищення платоспроможного попиту населення на товар і послуги як чинника, який сприятиме підвищенню рівня життя та економічному зростанню виробництва;

- створення ефективних мотивів і стимулів до праці, підвищення її якості і продуктивності;

- створення умов для формування конкурентоспроможного персоналу;

- створення умов для реформування соціальної сфери як засобу зменшення соціальних витрат і потенційного джерела інвестицій у реальний сектор.

Конкурентоспроможна система оплати праці спрямована на дорогу працю, так як так звана «дешева праця» дорого обходиться як підприємству, так і суспільству. Вона мало продуктивна, відтворює нерозвиненого працівника, несприйнятливою до можливості більше заробляти шляхом зростання продуктивної праці, вбиває ініціативу, консервує низький рівень організації і умов праці. Дешевий працівник є загрозою для оточуючих. Дешева праця, що обумовлює низький рівень життя, призводить до втрати відповідальності не тільки перед підприємством, суспільством, але й перед самим собою, такій людині нічого втрачати.

За нормальних економічних умов ринкова і природна вартість всякого товару зближуються, що є об'єктивним проявом закону вартості. Коли таке зближення штучно гальмується, то у розвитку економіки можуть виникати кризові явища, які набувають різноманітних форм: перевиробництво, галопуючої інфляції, спаду виробництва.

За низької (відносно вартості) заробітної плати зменшується її купівельна спроможність, це обмежує споживання, скорочення якого призводить до спаду виробництва.

Вища (відносно вартості робочої сили) заробітна плата, навпаки, робить доступним задоволення найрізноманітніших потреб, сприяє підвищенню попиту на нові товари. Але якщо вироб-

ництво не реагує на зменшення попиту, то поступово зростає кількість товарів, які не мають збуту. Реакцією ринку на таку ситуацію буде затоварювання продукцією, що супроводжується зниженням цін і також спадом виробництва. Таким чином, рівень заробітної плати, її відхилення від вартості робочої сили впливає на обсяг і структуру виробництва.

УДК 657.1

Ю.Г. БИХОВЕЦЬ, *магістр з обліку і аудиту,
Луцький національний технічний університет*

КРЕАТИВНИЙ ОБЛІК – ЗАГРОЗА ЕКОНОМІЧНІЙ БЕЗПЕЦІ ПІДПРИЄМСТВА ЧИ ЗАСІБ ЗАХИСТУ

В умовах стрімкого розвитку технологій вислів «проінформований – значить озброєний» усе частіше набуває буквального значення. Проходить той час, коли рейдерські атаки були основним способом захоплення іншого підприємства. Сьогодні широко розповсюджене промислове шпигунство, бенчмаркетинг, кардінг, які мають на меті заволодіння цінними даними, що становлять комерційну таємницю. Тому система бухгалтерського обліку, яка володіє усією інформацією про фінансово-господарську діяльність підприємства, з недавнього часу розглядається у наукових публікаціях як центральна ланка у забезпеченні економічної безпеки фірми.

Бухгалтерська звітність, будучи загальнодоступною, перетворилась на «призму» крізь яку інші економічні суб'єкти (конкуренти, постачальники, покупці, інвестори, кредитори, громадські організації), а головне держава, «бачать» суб'єкт господарювання. Тому як стверджують соціологічні опитування, 80 % фінансових директорів провідних компаній України здійснювали маніпулювання даними, відображеними у звітності [1, с. 6]. З цього випливає, що в Україні, як і багатьох інших державах із нестабільною економічною ситуацією, сформувались умови для розвитку креативного обліку.